09/04/2019

Μοναδικό παλαιοχριστιανικό μνημείο οι Κατακόμβες της Μήλου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Αθανάσιος Κίμων Ευθυμίου, Δημοσιογράφος

Εκτός από κοιμητήριο, οι κατακόμβες ήταν και τόπος λατρείας. Έτσι στη μέση της στοάς Β υπάρχει πέτρωμα για να χρησιμεύει σαν Αγία Τράπεζα. Το σχήμα της έκανε τον Σωτηρίου να υποθέσει ότι επρόκειτο για τάφο επίσημου ή επίσκοπου. Στον 20ό αιώνα έχουν διανοιχθεί τεχνητοί διάδρομοι που συνδέουν τις στοές. Η κατακόμβη Α είναι πλατύτερη από τις άλλες. Η μόνη επισκέψιμη σήμερα είναι τμήμα της κατακόμβης Β σε μήκος 22 μέτρων, με κατεύθυνση από βορρά προς νότο. Οστά φαίνεται ότι υπήρχαν, όταν ανακαλύφθηκαν οι κατακόμβες τον 19ο αιώνα.

Image result for Î□Î□Î¤Î□Î□Î□Î□Î□Î□Î£ Î□Î□Î□Î□Î£

Image not found or type unknown

«Συνέδριο» για τις κατακόμβες

Στο τέλος Σεπτεμβρίου του έτους 2001 συνήλθε στην Μήλο Συνέδριο για τις κατακόμβες, θα λέγαμε καλύτερα, Συμπόσιο, με θέμα «Κατακόμβες της Μήλου – Παλαιοχριστιανικό μνημείο μοναδικής θρησκευτικής και πολιτιστικής αξίας». Οργανώτρια η «Μεγάλη διοικούσα ερανική επιτροπή κατακομβών Μήλου». Χώρος σύγκλησης το Συνεδριακό Κέντρο «Γεώργιος Ηλιόπουλος» στον Αδάμαντα της Μήλου. Το συνεδριακό αυτό κέντρο προέκυψε από αναστήλωση παλαιού εργοστασίου επεξεργασίας καολίνης και ιδρύθηκε από την Καίτη Κυριακοπούλου στην μνήμη του πατέρα της. Παρών σε όλες τις εκδηλώσεις ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος.

Στην διάρκεια του συνεδρίου έγιναν πέντε εισηγήσεις. Η αρχαιολόγος Ευγενία

Γερούση που έχει υπηρετήσει στην Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων της περιοχής, αναφέρθηκε στην Αρχαιολογική παρουσία των κατακομβών. Είπε ότι οι γνώσεις μας για τα πρώϊμα βυζαντινά χρόνια είναι λίγες. Το 1878 έχουμε το πρώτο σχέδιο των κατακομβών. Οι ταφές είναι 1.500 με 2000. Ορισμένες από τις επιγραφές που σώζονται είναι του τέλους 4ου με αρχές 5ου αιώνα, ενώ οι ταφές χρονολογούνται από τον 4ο μέχρι τον 6ο αιώνα. Το μόνο παράλληλο μνημείο στην Ελλάδα είναι ένα υπόγειο νεκροταφείο στην Μεθώνη. Ο Διευθυντής Συντηρήσεως Αρχαιοτήτων Νίκος Μίνου υπογράμμισε ότι οι καταστροφές εκτός από τα φυσικά αίτια οφείλονται και στον ανθρώπινο παράγοντα. Επεμβάσεις επιχειρήθηκαν το 1974 και το 1978.

Ο προϊστάμενος της οικείας 2ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων αρχαιολόγος Χαράλαμπος Πέννας εξέθεσε την μελέτη προσπελάσεως στις κατακόμβες. Έτσι προτείνονται μεταξύ άλλων: βοηθητικοί χώροι, ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου, εξασφάλιση συνθηκών συνεχούς προστασίας, διαμόρφωση χώρου μπροστά στις κατακόμβες, έλεγχος του μικροκλίματος του εσωτερικού των κατακομβών. Ο Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πολυκανδριώτης που συνέβαλε στην επιτυχία του Συνεδρίου και είναι και ο σημερινός Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ανδρου, Κέας και Μήλου, μίλησε για την λατρευτική και την λειτουργική ζωή στις κατακόμβες. Είπε ότι οι κατακόμβες κατέστησαν το καταφύγιο τριών αιώνων χριστιανικού βίου. Γινόταν εορτασμός της μνήμης των μαρτύρων με τέλεση της Θείας Ευχαριστίας κ.ά. Κάθε αρκοσόλιο ήταν κάτι σαν ένα μικρό παρεκκλήσιο. Τόνισε το αίτημα να επιτραπεί να τελείται η Θεία Λειτουργία στις κατακόμβες.

Η προϊσταμένη του τμήματος έργων στην Διεύθυνση Αναστηλώσεως Βυζαντινών μνημείων Αθηνά Χριστοφίδου ανέπτυξε τις μέχρι σήμερα έρευνες στις κατακόμβες

από το Υπουργείο Πολιτισμού και το Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Έδωσε σαν συνολικό μήκος τους τα 175 μέτρα και ύψος από την θάλασσα τα 70 μέτρα. Το 1986 ξεκίνησε η εκπόνηση της μελέτης και το ερευνητικό πρόγραμμα. Γίνονται μετρήσεις θερμοκρασίας και υγρασίας, έλεγχος υδροπερατότητας και μελετήθηκε η συμπεριφορά του σκυροδέματος που έχει τοποθετηθεί. Το έργο έχει προταθεί για να περιληφθεί στο Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Ήδη δόθηκε η άδεια από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο για επίσκεψη και της στοάς Α. Χαρακτήρισε τα βήματα που γίνονται «προσεκτικά». Σε παρέμβασή του ο Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Νίκος Ζίας είπε ότι «το Υπουργείο Πολιτισμού έχει λάβει πολλά μέτρα για την σωτηρία των κατακομβών, δεν χρειάζονται άστοχες κινήσεις, αλλά προσεκτική επέμβαση».

Σημείωση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε στο τεύχος Νο 11 (Απρίλιος – Ιούλιος 2003) του περιοδικού «ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ». Το φωτογραφικό υλικό παραχωρήθηκε από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και την 2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.